

בבית המשפט העליון

רע"פ 1483/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: איל ליפשיץ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז ב-ע"ת 61208-02-18 שניתן על ידי כב' השופט אחיקם סטולר

בשם המבקש: עו"ד שי גלעד

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט א' סטולר) בעפ"ת 61208-02-18 מיום 23.1.19, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית המשפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (השופט א' בועז) בפל"א 12-7366-16 מיום 15.1.2018.

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 13.12.2016 המבקש נהג ברכב פרטי, בודעו כי הוא פסול מלהחזיק ברישיון (בשל עונש שנגזר עליו בהליך שהתקיים בעניינו בפ"ל 13-05-16 בו הורשע בביצוע עבירות דומות), וכשאינן בידיו רישיון נהיגה, רישיון רכב ותעודת ביטוח ברי-תוקף.

3. המבקש הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בבית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); נהיגה ללא רישיון בתוקף, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה; נהיגה ללא רישיון רכב, לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה; וכן נהיגה

ברכב ללא פוליסת ביטוח בתוקף, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

4. על פי הסדר הטיעון בין הצדדים, הוסכם כי יוגש לבית משפט השלום תסקיר מבחן בענייננו של המבקש, ובהתאם לאמור בו יטענו הצדדים לעונש.

5. מתסקיר שירות המבחן שהוגש לבית המשפט השלום ביום 23.10.17 עולה כי קיים חשש בינוני-גבוה להישנות ביצוע העבירות מצד המבקש בעתיד. שירות המבחן אף התרשם כי לאורך השנים המבקש לא ייחס חשיבות לשמירה על חוקי התעבורה, ועונשים שהוטלו עליו בעבר לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות תנועה נוספת. כמו כן, צוין כי "ניכר פער בין הצהרותיו המילוליות בדבר שינוי לבין התנהלותו הלכה למעשה, קרי החזרתיות הרבה של עבירות תעבורה לאורך השנים".

לצד זאת, בשל הרצון שהביע המבקש בפני שירות המבחן לקיים הליך טיפולי, הומלץ להטיל עליו צו מבחן למשך 18 חודשים בו יעבור הליך שיקומי.

6. בית משפט השלום גזר ביום 15.1.2018 על המבקש עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, כאשר תקופת מאסר זו כוללת הפעלת עונש מאסר מותנה התלוי ועומד נגד המבקש שנגזר עליו בפ"ל 6166-05-13 (בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע); עונש של 10 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, לבל יעבור המבקש עבירה של נהיגה בזמן פסילה, או נהיגה ללא רישיון נהיגה; וכן פסילה מקבלה או החזקה של רישיון נהיגה לתקופה של 36 חודשים.

בגזר דינו קבע בית משפט השלום, בהתבסס על חומרת העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת, כי מתחם הענישה ההולם את העבירות בהן הורשע המבקש נע בין 7 ל-20 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופסילת רישיון הנהיגה למשך שנים ארוכות.

בבואו לגזור את עונשו של המבקש בתוך המתחם, עמד בית משפט השלום על הנסיבות המקלות אשר עומדות לזכות המבקש, ובכללן הודאתו בכתב האישום; היותו נתון במעצר בית במשך 7 חודשים; ו"תרומתו לחברה". לצד זאת, שקל בית משפט השלום לחובת המבקש את העובדה שרישיון הנהיגה של המבקש פקע בשנת 1986, בעוד שהעבירה בוצעה בשנת 2016; את הרשעותיו הרבות של המבקש בעבירות נהיגה ללא רישיון, ואת העובדה כי זו הרשעתו השלישית של המבקש בעבירה של נהיגה בזמן פסילה.

בית המשפט קבע כי "קיים חוסר איזון בולט" בין המלצתו הסופית של שירות המבחן – להטיל על המבקש צו מבחן בלבד – לתוכנו של התסקיר, אשר קבע כי בהעדר טיפול ייעודי מעמיק קיים סיכון בינוני-גבוה להישנות התנהגות דומה בעתיד. בית המשפט התרשם, על פי תוכנו של התסקיר, כי המבקש לא ייחס חשיבות לשמירה על חוקי התחבורה, וכי העונשים שהוטלו עליו בעבר לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות תעבורה. לאור זאת, סבר בית המשפט כי רק עונש של מאסר בפועל ירתיע את המבקש מלחזור ולבצע את העבירות בהן הורשע.

לבסוף, ציין בית המשפט כי אין בנמצא הצדקה לסטייה לקולא ממתחם הענישה משיקולי שיקום, שכן מתוכנו של התסקיר לא עולה בבירור כי קיים סיכוי של ממש לשיקומו של הנאשם.

7. ערעורו של המבקש לבית המשפט המחוזי על גזר דינו נדחה, תוך שנכתב כדלקמן:

"לפנינו עברייני תנועה רצידיביסטי אשר מזלזל בצווי בית המשפט ובחוקי התנועה ולפיכך פסק דינו של בית משפט קמא מושתת על אדנים איתנים, שכן הוא מבוסס על פסיקת בית המשפט העליון ועל ההלכה הנוהגת."

בקשתו של המבקש לקבלת תסקיר מבחן נוסף בעניינו נדחה, ובית המשפט המחוזי ציין:

"תמים דעים אני עם מסקנתו של בית משפט קמא שמסתמך על התסקיר לפיו פיו וליבו של המערער [המבקש – י.א.] אינם שווים"

8. המבקש הגיש לבית משפט זה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומכאן הבקשה שלפניי.

9. בבקשה מעלה המבקש שלוש טענות מרכזיות.

ראשית, טוען המבקש כי נגרם לו עיוות דין בשל כך שהערכאות הקודמות שדנו בעניינו נתנו מעמד בכורה לשיקולי הרתעה והתעלמו משיקולי שיקום.

שנית, לשיטת המבקש, המשיבה חרגה שלא כדין מהסדר הטיעון שנערך עמו, שכן להבנתו ההסדר כלל התחייבות מצד המשיבה שלא לסטות מהעונש שיומלץ על ידי שירות המבחן.

שלישית, המבקש סבור כי שגו הערכאות הקודמות שדנו בעניינו משהתעלמו מהמלצותיו הברורות של שירות המבחן שלא להטיל עליו עונש מאסר בפועל.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה אני סבור כי דין הבקשה להידחות.

11. בית משפט זה חזר ופסק כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן אך ורק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך, וכן במקרים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש.

12. הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה האמורות. חרף ניסיונו של המבקש לשוות לטענותיו נופך עקרוני, אני סבור כי למעשה בקשתו אינה חורגת מדל"ת אמותיו של עניינו הפרטי. די בכך כדי לדחות את הבקשה.

13. גם לגוף העניין, לא מצאתי הצדקה להקל בעונשו של המבקש. עיון בפרוטוקול הדיון בבית המשפט השלום, בו מפורט הסדר הטיעון בין הצדדים, מעלה כי אין כל התחייבות מצד המשיבה שלא לסטות מהעונש עליו ימליץ שירות המבחן. במסגרת ההסדר המוצג בפרוטוקול צוין בפירוש כי:

"בהתאם לתסקיר ניתן יהיה לטעון להארכת המאסר המותנה, וזאת מבלי התחייבות מצד המאשימה לעניין העונש בנוסף לרכיבי ענישה נוספים. המאשימה מודיעה לבית המשפט כי עתירתה למאסר בפועל, והפעלת המאסר המותנה."

זאת ועוד, כעולה מעיון הפסקי הדין הן בית משפט השלום והן בית משפט המחוזי שקלו היטב את סיכויי שיקומו של הנאשם.

14. אשר לטענה לפיה העונש שהוטל על המבקש מנוגד להמלצת שירות המבחן, הלכה ידועה היא כי בית המשפט אינו כפוף להמלצותיו של שירות המבחן, ובעת גזירת דינו של נאשם יילקחו בחשבון האמור בתסקיר שירות המבחן לצד שיקולים נוספים (ראו למשל: בש"פ 5642/18 חג'אני נ' מדינת ישראל (9.8.2018)). לפיכך, גם טענתו של המבקש בדבר הסטייה מהמלצותיו של שירות המבחן אינה מצדיקה התערבות בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

15. לאור כל זאת, אני סבור כי במכלול נסיבות העניין העונש שהוטל על המבקש הולם את חומרת מעשיו, ואין להתערב בו. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סכנה לביטחונם ולשלומם של הנהגים והולכי הרגל שבסביבה, והיא אף משקפת יחס מזלזל בחיי אדם, בצווי בית המשפט ובחוק (ראו למשל: רע"פ 5300/18 סלאמה נ' מדינת ישראל (פורסם בנוב 12.8.2018)). בנוהגו בפעם השלישית בזמן פסילה, בעוד עונש מאסר בשל פסילה בזמן נהיגה תלוי ועומד מעל לראשו, ביטא המבקש כי אין עליו מורא הדין והוא אינו נרתע מסיכון חיי אדם. יש לייחס חומרה רבה להתנהגות זו, המצדיקה, בנסיבות העניין, עונש מאסר בפועל כפי שנגזר על המבקש.

16. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ט באדר א התשע"ט (6.3.2019).

ש ו פ ט